

Regulamin egzaminów dyplomowych

Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Feliksa Nowowiejskiego w Gdańsku

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 sierpnia 2019 r. z późniejszymi zmianami w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. z 2021 r. Poz. 2147) - na podst. art. 44zq ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 sierpnia 2015 z późniejszymi zmianami w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 poz. 2146 na podstawie art. 44zq ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4)

Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2199, Dz.U. z 2019 r. poz. 1121 i 1033, na podstawie art. 53 ust. 5 i art. 47 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe Dz.U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (na podstawie art. 46a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, 1078 1287)

§1

Egzamin dyplomowy jest formą komisyjnej oceny poziomu przygotowania zawodowego uczniów klas programowo najwyższych w szkole muzycznej II stopnia. Do egzaminu dyplomowego uczeń może być dopuszczony, jeżeli na zakończenie klasy programowo najwyższej uzyskał oceny co najmniej dopuszczające z wszystkich zajęć edukacyjnych, a w przypadku przedmiotów instrument główny (na specjalności instrumentalistyka), rytmika i improwizacja (na specjalności rytmiki), śpiew (na specjalności wokalistyka) oraz kształcenie słuchu (na wydziale instrumentalnym oraz rytmiki) oceny co najmniej dostateczne.

§2

Egzamin dyplomowy przeprowadza Państwowa Komisja Egzaminacyjna. Przewodniczącego komisji egzaminacyjnej powołuje, na wniosek dyrektora szkoły, dyrektor specjalistycznej jednostki nadzoru, nie później niż na 30 dni przed terminem egzaminu dyplomowego. Członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej wyznacza przewodniczący komisji w terminie 14 dni od otrzymania powołania.

§3

Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w szczególności:

1. powołuje spośród członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej przedmiotowe zespoły egzaminacyjne – nie później niż na 14 dni przed terminem egzaminu dyplomowego;
2. opracowuje i ogłasza szkolny harmonogram przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz przesyła go niezwłocznie wizytatorowi regionalnemu CEA;
3. kieruje pracą przedmiotowych zespołów egzaminacyjnych, a w szczególności odpowiada za prawidłowy przebieg egzaminów dyplomowych;
4. wyznacza nauczyciela zajęć edukacyjnych objętych egzaminem dyplomowym, wchodzącego w skład danego zespołu egzaminacyjnego, lub zespół egzaminacyjny do przygotowania zadań egzaminacyjnych dla części teoretycznej egzaminu dyplomowego;
5. nadzoruje prawidłowe prowadzenie dokumentacji egzaminów dyplomowych przez kierowników sekcji.

§4

W skład Państwowej Komisji Egzaminacyjnej wchodzi:

1. przewodniczący komisji,
2. dyrektor lub wicedyrektor szkoły, jeżeli nie jest przewodniczącym komisji,
3. egzaminatorzy, którymi są nauczyciele przedmiotów objętych egzaminem dyplomowym.

§5

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej może dokonać podziału komisji na zespoły egzaminacyjne przeprowadzające poszczególne części egzaminu dyplomowego oraz wyznaczyć przewodniczących tych zespołów.

§6

W skład przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego wchodzi: przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej lub wyznaczony przez niego przewodniczący przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego, kierownik sekcji i nauczyciele przygotowujący w danym roku szkolnym uczniów do egzaminu dyplomowego z danego przedmiotu. W zespole egzaminacyjnym musi być przynajmniej dwóch nauczycieli danego przedmiotu lub przedmiotu zbliżonego do kierunku egzaminu.

§7

Jeżeli przewodniczący komisji egzaminacyjnej z powodu choroby lub innych ważnych przyczyn nie może wziąć udziału w egzaminie dyplomowym, dyrektor jednostki nadzoru powołuje innego nauczyciela zatrudnionego w danej szkole.

§8

W przypadku, gdy egzaminator nie może wziąć udziału w egzaminie dyplomowym z ważnych przyczyn losowych lub z powodu choroby, egzamin może być przeprowadzony w uszczuplonym składzie komisji (minimum trzy osoby) lub przewodniczący komisji egzaminacyjnej powołuje innego nauczyciela zatrudnionego w danej szkole.

§9

Egzaminy dyplomowe przeprowadza się w terminach umożliwiającym przeprowadzenie egzaminu maturalnego. Terminy przeprowadzania poszczególnych części egzaminu dyplomowego ustala przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej, informując o nich uczniów przystępujących do egzaminu dyplomowego oraz jednostkę nadzoru nie później niż na miesiąc przed egzaminem dyplomowym.

§10

Nauczyciele poszczególnych przedmiotów są obowiązani poinformować uczniów klas programowo najwyższych o zakresach obowiązujących treści programów nauczania, stanowiących podstawę przygotowywania tematów egzaminacyjnych nie później niż na pięć miesięcy przed terminem egzaminu dyplomowego. Ustalony zakres treści programów nauczania podawany jest przez kierowników sekcji do publicznej wiadomości na stronie szkoły do dnia 30 października roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany egzamin dyplomowy.

§11

Obserwatorami egzaminu dyplomowego mogą być przedstawiciele ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 32a ust. 1 ustawy. Osoby te nie uczestniczą w przeprowadzaniu egzaminu dyplomowego ani w ustalaniu jego wyników.

§12

Egzamin dyplomowy w szkole obejmuje:

1. część praktyczną:
  - 1) dla specjalności instrumentalistyka i wokalistyka - polegającą na wykonaniu recitalu dyplomowego w zakresie przedmiotu głównego, którego program umożliwi ocenę poziomu przygotowania zawodowego; recital wykonuje się z udziałem publiczności; dopuszcza się możliwość podziału recitalu na dwie części wykonywane w różnych terminach; zgłoszenie do przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej wniosku o podział recitalu dyplomowego na dwie części musi nastąpić najpóźniej na 30 dni przed pierwszym egzaminem dyplomowym.
  - 2) dla specjalności rytmika - polega na:
    - a) realizacji zagadnień muzycznych zgodnych z założeniami metody Emila Jaques-Dalcroze'a podczas zajęć rytmiki;
    - b) wykonywaniu interpretacji ruchowej utworu muzycznego;
    - c) przeprowadzeniu zajęć rytmiki, ze szczególnym uwzględnieniem improwizacji fortepianowej.

Poszczególne zajęcia egzaminu praktycznego dla specjalności rytmika mogą być przeprowadzane w różnych terminach.

2. część teoretyczną obejmującą wiedzę z zakresu jednych z następujących zajęć edukacyjnych artystycznych:
  - 1) historia muzyki,
  - 2) kształcenie słuchu,
  - 3) harmonia
  - 4) formy muzyczne

§13

Uczeń klasy programowo najwyższej, a w przypadku ucznia niepełnoletniego – rodzic lub opiekun prawny ucznia, nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu dyplomowego w części teoretycznej, informuje dyrektora szkoły, pisemnie w postaci papierowej (załącznik nr 2 lub 3 do zarządzenia dyrektora szkoły nr 24/2021), o zajęciach zdawanych w części teoretycznej egzaminu dyplomowego. Informację tę dołącza się do arkusza ocen ucznia.

§14

Kolejność zdawania poszczególnych części egzaminu ustala przewodniczący komisji egzaminacyjnej. Po ogłoszeniu terminów egzaminów dyplomowych ewentualnych zmian dotyczących terminów lub kolejności zdawania może dokonać przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyłącznie w sytuacjach losowych lub związanych z chorobą egzaminatora.

§15

Na wydziale instrumentalnym program części praktycznej egzaminu dyplomowego uwzględnia osiągnięcia ucznia przewidziane w podstawie programowej na zakończenie etapu edukacyjnego i obejmuje:

1. altówka

- 1) kaprys lub etiuda
- 2) forma polifoniczna:
  - a) dwie części kontrastujące jednej z sześciu Suit BWV 1007-1012 J.S. Bacha lub
  - b) G. Ph. Telemanna – Fantazja (cała) lub
  - c) M. Regera - dwie części jednej z Suit op. 131d lub
  - d) P. Hindemitha - dwie części z Sonaty op. 25/1.
- 3) sonata
- 4) koncert (do wyboru: całość, część I lub część II i III wg wykazu w szkolnym programie nauczania),
- 5) utwór dowolny

Cały program powinien być wykonany z pamięci za wyjątkiem sonat (z wyłączeniem sonat barokowych).

2. akordeon – poprawne wykonanie:

- 1) utworu polifonicznego,
- 2) utworu cyklicznego,
- 3) utworu o charakterze wirtuozowskim,
- 4) dwóch utworów dowolnych zróżnicowanych pod względem charakteru, formy, epoki i stylu.

3. fagot - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

4. flet - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina
- 2) sonaty lub sonatiny
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

5. fortepian - poprawne wykonanie z pamięci:

- 1) trzech etiud lub innych utworów wirtuozowskich (w tym co najmniej jedną etiudę F. Chopina) uwzględniających technikę palcową obu rąk, technikę podwójnych dźwięków i oktaw;
- 2) utworu polifonicznego (do wyboru: preludium i fuga J.S. Bacha lub inna ścisła forma polifoniczna w całości),
- 3) sonaty klasycznej w całości,
- 4) utworu F. Chopina,
- 5) utworu dowolnego (do wyboru: romantyczny, neoromantyczny, impresjonistyczny lub współczesny),
- 6) koncertu (do wyboru: całość, część I lub II i III).

Dopuszcza się wykonanie z nut muzyki skomponowanej po roku 1950

Uwaga: z programu recitalu dyplomowego z fortepianu odejmuje się jedną etiudę, utwór dowolny oraz koncert pod warunkiem publicznego ich wykonania w roku poprzedzającym egzamin dyplomowy. W roku szkolnym 2022/23 z programu recitalu odejmuje się koncert pod warunkiem wykonania go na jednym z przesłuchań dyplomantów.

6. gitara - poprawne wykonanie:

- 1) etiudy koncertowej,
- 2) zróżnicowanych części suity lub partity J. S. Bacha lub całej suity barokowej innego kompozytora lub utworu polifonicznego,
- 3) wariacji lub sonaty w całości
- 4) utworu koncertowego
- 5) utworu kameralnego lub utworu z akompaniamentem

Cały program musi być wykonany z pamięci za wyjątkiem utworu kameralnego.

7. harfa – poprawne wykonanie z pamięci:

- 1) etiudy koncertowej,
- 2) utworu z muzyki dawnej,
- 3) sonaty lub wariacji lub minimum dwóch części suity
- 4) koncertu z akompaniamentem (do wyboru: całość, część I lub II i III),
- 5) dwóch utworów solowych (w tym jeden współczesny); jeden z utworów solowych może być zastąpiony utworem kameralnym

Dopuszcza się wykonanie z nut utworu kameralnego i utworu współczesnego.

8. klarnet - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

9. kontrabas - poprawne wykonanie:

- 1) etiudy lub kaprysu z towarzyszeniem fortepianu,
- 2) koncertu (do wyboru: całość, część I lub II i III wg wykazu w szkolnym programie nauczania),
- 3) suity na kontrabas solo – wybrany fragment
- 4) sonaty - dwie kontrastujące części (dopuszcza się wykonanie sonaty z nut)
- 5) utworu dowolnego z akompaniamentem

Cały program musi być wykonany z pamięci z wyjątkiem sonat (z wyłączeniem sonat barokowych).

10. obój - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

11. organy - poprawne wykonanie:

- 1) utworu dawnego mistrza,

- 2) opracowania chorałowego J.S. Bacha,
  - 3) dużej formy J.S. Bacha (do wyboru fuga, preludium i fuga, fantazja, toccata),
  - 4) sonaty J.S. Bacha (minimum dwie części)
  - 5) utworu romantycznego lub współczesnego.
12. perkusja - poprawne wykonanie minimum:
- 1) pełnej formy koncertowej na wybranym instrumencie lub grupie instrumentów,
  - 2) utworu na wibrafonie w technice czteropałkowej.
  - 3) utworu na marimbie w technice czteropałkowej.
  - 4) utworu na ksylofonie w technice dwu- lub czteropałkowej,
  - 5) utworu na kotłach z zastosowaniem przestrajania, zmiany pałek i zróżnicowanej artykulacji.
  - 6) utworu na zestawie instrumentów (multiple percussion) lub połączonych grupach instrumentów lub z gatunku teatru instrumentalnego,
  - 7) utworu na werblu z zastosowaniem techniki klasycznej (lub preparacją instrumentu, zróżnicowanym doбором pałeczek i akcesoriów),
  - 8) utworu na werblu z zastosowaniem techniki rudymenarnej.

Minimum jeden utwór musi być wykonany z towarzyszeniem fortepianu, zespołu instrumentalnego, wokalnego lub warstwy elektronicznej. Pozostałe utwory również mogą być wykonane z towarzyszeniem fortepianu, zespołu instrumentalnego, wokalnego lub warstwy elektronicznej. Wykonanie formy koncertowej na danym instrumencie zwalnia z wykonywania dodatkowego utworu na tym instrumencie.

13. puzon - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

14. saksofon – poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego.

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

15. skrzypce - poprawne wykonanie następujących pozycji:

- 1) kaprys lub etiuda
- 2) polifoniczny utwór barokowy do wyboru:
  - a) G. Ph. Telemann – Fantazja (cała) lub
  - b) J. S. Bach – Sonata lub Partita (dwie części kontrastujące), I Partita h – moll – Chaconne i obowiązkowe wykonanie Double
- 3) sonata w całości
- 4) koncert (do wyboru: całość, część I lub część II i III wg wykazu w szkolnym programie nauczania),

5) utwór dowolny

Cały program musi być wykonany z pamięci z wyjątkiem sonat od epoki klasycyzmu do współczesności.

16. trąbka - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

17. tuba - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

18. waltornia - poprawne wykonanie:

- 1) koncertu lub concertina,
- 2) sonaty lub sonatiny,
- 3) utworu dowolnego

Przynajmniej jeden utwór powinien być wykonany z pamięci.

19. wiolonczela - poprawne wykonanie z pamięci:

- 1) etiudy lub kaprysu,
- 2) koncertu (do wyboru: całość, część I lub II i III wg wykazu w szkolnym programie nauczania),
- 3) sonaty (dopuszcza się wykonanie sonaty z nut)
- 4) J. S. Bach – Suita na wiolonczelę solo – minimum trzy części, w tym obowiązkowo preludium lub forma polifoniczna innego kompozytora, np. G. Ph. Telemanna lub M. Regera.
- 5) utworu dowolnego

Cały program musi być wykonany z pamięci z wyjątkiem sonat (z wyłączeniem sonat barokowych).

§16

Uczeń może być zwolniony z wykonania koncertu podczas recitalu dyplomowego jeśli przystąpił w klasie programowo najwyższej do eliminacji do „Koncertu solistów” i został wytypowany jako solista do jednego z publicznych koncertów z orkiestrą szkolną. Zwolnienie jest równoznaczne z uzyskaniem oceny celującej za tę pozycję programu.

§17

Na wydziale rytmiki program części praktycznej egzaminu dyplomowego obejmuje:

1. przeprowadzenie lekcji rytmiki z komentarzem metodycznym

2. prezentację realizacji zagadnień muzycznych zgodnych z założeniami metody Emila Jaques-Dalcroze'a podczas zajęć rytmiki takich jak kanon ruchowy w pięciomiarze, łańcuch tematów rytmicznych w diminucji w czteromiarze, rytmy uzupełniające jednorodne i mieszane, polirytmia dwugłosowa, przegrupowania wartości rytmicznych z taktu ćwierćnutowego na ósemkowy, polimetria sukcesywna i symultatywna, metryczne i ametryczne przebiegi rytmiczne, inhibicja, incytacja, ostinato rytmiczne, improwizacja ruchowa.
3. przygotowanie interpretacji muzyczno ruchowej całości (lub w przypadku utworu cyklicznego części) wybranego dzieła muzycznego i wykonanie jej przez grupę rytmiczną.

§18

Na specjalności wokalistyka program części praktycznej egzaminu dyplomowego obejmuje poprawne wykonanie z pamięci:

1. rozbudowana aria starowłoska lub wybrany utwór z rep. oratoryjno-kantatowego;
2. aria barokowa;
3. pieśń lub aria klasyczna;
4. pieśń lub aria epoki romantyzmu;
5. pieśń polska;
6. pieśń kompozytora obcojęzycznego;
7. utwór XX w.;
8. utwór dowolny (z możliwością poszerzenia składu wykonawczego).

Repertuar egzaminu dyplomowego powinien być przekrojowy i zróżnicowany.

W szczególnych przypadkach program można ułożyć pod kątem specjalistycznego ukierunkowania ucznia. Istnieje również możliwość rozbudowania repertuaru egzaminu, jednak czas trwania prezentacji nie powinien przekraczać 30-35 minut. Jeżeli do wykonania programu przewidzianego regulaminem egzaminu dyplomowego (utwór dowolny z możliwością rozszerzonego składu, w tym: duet, tercet lub występ w składzie kameralnym) nie będzie możliwe utworzenie pełnego składu z rodzajów głosów w ramach klasy śpiewu, szkoła może wyrazić zgodę na zaproszenie wykonawcy spoza środowiska szkolnego, co jednak każdorazowo wymagało będzie akceptacji nauczyciela prowadzącego oraz dyrekcji szkoły. Szkoła nie będzie ponosić żadnych ewentualnych zobowiązań finansowych z tym związanych.

§19

Podczas recitalu dyplomowego uczeń ma prawo do jednej przerwy, podczas której może konsultować się z nauczycielem prowadzącym.

§20

Zadania egzaminacyjne do części teoretycznej przygotowuje się z uwzględnieniem podstawy programowej w zakresie danych zajęć edukacyjnych. Nauczyciel lub zespół egzaminacyjny

przygotowują zadania egzaminacyjne i łączą je w zestawy, tak aby zestaw zadań egzaminacyjnych pozwalał na ocenę wiedzy i umiejętności ucznia.

§21

Zestawy zadań egzaminacyjnych zatwierdza przewodniczący komisji dyplomowej, opatrując je podpisem oraz podłużną pieczęcią szkoły artystycznej. Zestawy zadań egzaminacyjnych przechowuje przewodniczący komisji egzaminacyjnej w sposób zapewniający ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem.

§22

Część teoretyczna egzaminu dyplomowego trwa nie dłużej niż 60 minut, z których w przypadku ucznia zdającego egzamin z historii muzyki 20 minut przeznaczone jest na przygotowanie odpowiedzi.

§23

Egzamin dyplomowy z historii muzyki ma formę ustną. Egzamin z kształcenia słuchu, harmonii lub form muzycznych ma formę pisemną.

§24

W przypadku egzaminu dyplomowego z historii muzyki jedno z zadań egzaminacyjnych zawiera przykład dźwiękowy. W przypadku egzaminu z kształcenia słuchu, harmonii lub form muzycznych, każde z zadań egzaminacyjnych może zawierać przykład dźwiękowy.

§25

Zakres wymagań w części teoretycznej egzaminu dyplomowego obejmuje:

1. historia muzyki - wiadomości z zakresu historii muzyki od starożytności do XXI w. oraz umiejętność analizy słuchowej przykładu muzycznego;
2. kształcenie słuchu – zapis ze słuchu dwugłosu polifonizującego, jednogłosu atonalnego, funkcyjny lub tonacyjny zapis fragmentu muzyki wielogłosowej oraz zapis z pamięci jednogłosu tonalnego;
3. harmonia - realizację w 4-głosie zadania z basso continuo, harmonizację zadania z podanym sopranem, analizę harmoniczną przykładu z literatury muzycznej, zapis schematu modulacji;
4. formy muzyczne - analiza formy fugi, wariacji, formy sonatowej, rondo lub formy okresowej.

§26

Uczeń losuje jeden zestaw zadań egzaminacyjnych. Wylosowany zestaw zadań wykonywany jest przez wszystkich zdających w danej sali egzaminacyjnej a zmiana wylosowanego zestawu zadań na inny jest niedozwolona.

§27

Po wylosowaniu zestawu egzaminacyjnego uczeń nie opuszcza sali przed zakończeniem egzaminu z danego przedmiotu. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji egzaminacyjnej (zespołu egzaminacyjnego) może zezwolić uczniowi na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się ucznia z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej. Opuszczenie sali w innych przypadkach – przed zakończeniem egzaminu – jest równoznaczne z odstąpieniem od egzaminu dyplomowego.

§28

Uczeń może wnieść do sali, w której przeprowadzana jest część teoretyczna egzaminu dyplomowego jedynie przybory do pisania, a w przypadku egzaminu z historii muzyki także własnych słuchawek do odtwarzacza płyt CD.

§29

Do sali, w której przeprowadzana jest część teoretyczna egzaminu dyplomowego nie można wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych ani innych rzeczy nie wymienionych w pkt 28.

§30

Laureat olimpiady artystycznej oraz laureat konkursu, których organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub Centrum Edukacji Artystycznej jest zwolniony z części teoretycznej egzaminu dyplomowego w zakresie, który obejmowała olimpiada lub konkurs. Zwolnienie jest równoznaczne z uzyskaniem najwyższej pozytywnej oceny z tej części egzaminu.

§31

Egzamin dyplomowy w części praktycznej ocenia się w stopniach na podstawie liczby punktów uzyskanych przez ucznia według następującej skali:

- stopień celujący – 25 punktów
- stopień bardzo dobry – od 21 do 24 punktów
- stopień dobry – od 16 do 20 punktów
- stopień dostateczny – od 13 do 15 punktów
- stopień dopuszczający – od 11 do 12 punktów
- stopień niedostateczny – do 10 punktów

§32

Egzamin dyplomowy w części teoretycznej ocenia się w stopniach według następującej skali:

- stopień celujący
- stopień bardzo dobry
- stopień dobry
- stopień dostateczny
- stopień dopuszczający
- stopień niedostateczny

§33

Ocenę części praktycznej oraz części teoretycznej egzaminu dyplomowego ustala zespół egzaminacyjny.

§34

Dla wszystkich części egzaminu praktycznego dla specjalności rytmika ustala się odrębne oceny.

§35

Uczeń zdał egzamin dyplomowy, jeżeli otrzymał:

1. w części praktycznej na specjalności instrumentalistyka i wokalistyka – ocenę wyższą od stopnia dopuszczającego;
2. w części praktycznej na specjalności rytmika – oceny wyższe od stopnia dopuszczającego z wszystkich, wymienionych w pkt. 12 części egzaminu dyplomowego
3. w części teoretycznej – ocenę wyższą od stopnia niedostatecznego;

§36

Ocenę proponuje i uzasadnia nauczyciel prowadzący z uczniem dane zajęcia edukacyjne. W przypadku nieobecności nauczyciela prowadzącego z uczniem dane zajęcia edukacyjne, ocenę proponuje i uzasadnia inny nauczyciel wchodzący w skład zespołu egzaminacyjnego, wskazany przez przewodniczącego zespołu.

§37

Ocenę ustala się w wyniku dyskusji na zasadzie jednomyślności. W przypadku rozbieżności ocenę ustala się jako średnią z ocen proponowanych przez poszczególne osoby wchodzące w skład zespołu egzaminacyjnego i zaokrągla do pełnych stopni odpowiednio w górę – przy uzyskaniu co najmniej 0,5 stopnia albo w dół – przy uzyskaniu mniej niż 0,5 stopnia. Ocena wystawiona przez zespół egzaminacyjny jest ostateczna.

§38

W specjalności instrumentalistyka i wokalistyka przy ustalaniu oceny z części praktycznej egzaminu dyplomowego bierze się pod uwagę w szczególności:

1. jakość wykonania artystycznego
2. stopień trudności wykonywanego programu oraz stopień jego opanowania pamięciowego,
3. osiągnięcia artystyczne w zakresie gry solowej i kameralnej
4. zaangażowanie ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć edukacyjnych.

§39

W przypadku podziału egzaminu dyplomowego na części wykonywane w różnych terminach w protokole zaznacza się punktacje cząstkowe.

§40

Dla specjalności rytmika przy ustalaniu oceny z części praktycznej egzaminu dyplomowego bierze się pod uwagę w szczególności:

1. przy ocenie prezentacji realizacji zagadnień muzycznych zgodnych z założeniami metody Emila Jaques-Dalcroze'a podczas zajęć rytmiki:
  - 1) stopień opanowania zagadnień dalcrozeowskich
  - 2) precyzję wykonania ćwiczeń metroritmicznych
  - 3) zgodność ekspresji ruchowej z muzyką
  - 4) estetykę ruchu
  - 5) kreatywność podczas improwizacji ruchowej
2. przy ocenie interpretacji ruchowej utworu:
  - 1) stopień trudności wykonywanego programu
  - 2) wyrażanie ruchem ekspresyjnym treści emocjonalnych zawartych w utworze
  - 3) tworzenie sekwencji ruchowych zgodnych z formą utworu muzycznego
  - 4) komponowanie rysunku przestrzennego zgodnego z kanonem stylu (barok, klasycyzm, romantyzm, współczesność)
3. przy ocenie lekcji:
  - 1) przygotowanie metodyczne zajęć
  - 2) umiejętność improwizacji do ćwiczeń dalcrozeowskich
  - 3) umiejętność nawiązywania kontaktu z grupą
  - 4) zaangażowanie w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć edukacyjnych

§41

Uczniowie niepełnosprawni przystępują do egzaminu dyplomowego w powszechnie obowiązującym terminie. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji egzaminacyjnej zezwala na przeprowadzenie części teoretycznej lub praktycznej egzaminu dyplomowego w wydzielonej sali lub w domu ucznia, ustalając warunki i sposób przeprowadzenia egzaminu odpowiednie do możliwości ucznia.

§42

Dla każdego ucznia sporządza się indywidualny protokół z egzaminu dyplomowego zawierający w szczególności:

1. nazwę zajęć edukacyjnych, z których był przeprowadzony egzamin;
2. imiona i nazwiska osób wchodzących w skład komisji dyplomowej oraz poszczególnych zespołów egzaminacyjnych;
3. terminy przeprowadzenia poszczególnych części egzaminu dyplomowego;

4. imię i nazwisko ucznia;
5. zadania egzaminacyjne lub program artystyczny wykonywany podczas egzaminu;
6. oceny z poszczególnych części egzaminu dyplomowego.

§43

Protokół podpisują osoby wchodzące w skład komisji dyplomowej. Do protokołu dołącza się pisemne prace ucznia. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.

§44

Dokumentację egzaminu dyplomowego przechowuje szkoła według zasad określonych w odrębnych przepisach.

§45

Uczeń, który nie zdał egzaminu dyplomowego w całości lub w części praktycznej lub ustnej, może przystąpić do egzaminu poprawkowego z danej części lub całości egzaminu dyplomowego w terminie ustalonym przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 30 września danego roku.

§46

Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu dyplomowego albo przerwał egzamin dyplomowy w części praktycznej lub teoretycznej, może do niego przystąpić w dodatkowym terminie, ustalonym przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 30 września danego roku. W takim przypadku komisja egzaminacyjna zalicza uczniowi tę część egzaminu dyplomowego, z której poprzednio otrzymał ocenę.

§47

Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, o którym mowa w punkcie 45, może przystąpić do egzaminu dyplomowego w trybie egzaminu eksternistycznego.

§48

Odstąpienie od egzaminu dyplomowego w części praktycznej lub teoretycznej oraz niestawienie się na egzamin dyplomowy z przyczyn nieusprawiedliwionych powoduje skreślenie ucznia z listy zdających. Ponowne przystąpienie do egzaminu dyplomowego może nastąpić w trybie egzaminu eksternistycznego.

§49

Absolwent, który zdał egzamin dyplomowy w zakresie danego zawodu, a zamierza zdać egzamin dyplomowy w zakresie tego samego zawodu, ale innej specjalności, może przystąpić do egzaminu dyplomowego w trybie egzaminu eksternistycznego.

§50

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nadzoruje organizację i przebieg egzaminów dyplomowych. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu dyplomowego przewodniczący komisji egzaminacyjnej może zawiesić egzamin

dypłomowy, powiadamiając o tym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W powyższym przypadku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołuje komisję w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzeń i ustalenia odpowiedzialności uczniów oraz członków komisji egzaminacyjnej. Na podstawie ustaleń komisji Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zarządza kontynuację egzaminu dypłomowego albo unieważnia egzamin dypłomowy i zarządza jego ponowne przeprowadzenie. Unieważnienie egzaminu dypłomowego może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich, jak i poszczególnych uczniów. Termin ponownego egzaminu dypłomowego ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

§51

Kwestie sporne między uczniem a komisją egzaminacyjną, wynikające ze stosowania przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu dypłomowego, rozstrzyga Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.